

ved at få hold på de store linjer og sammenhængene mellem de hændeshistoriske og strukturhistoriske forløb, hvilke sidste næppe gøres til genstand for omtale (ordet »frontier« forekommer ikke).

Inden for de rammer, der er blevet afstukket af forlaget må man sige, at A.H. har løst opgaven fortrinligt, og den kritik, der kan fremsættes skyder derfor givet over målet. Sorteper kan gå videre til Politiken, der, efter min mening med urette, mener, at markedet for populærhistorie kun kan dækkes af værker, der er anlagt efter traditionelle hændeshistoriske linjer.

Bent Essinger

Ronald Hingley: The Russian Mind. London, Sydney, Toronto. The Bodley Head. 1978, pp. 248. £ 5.50.

In his research study Hingley maps many problems of the notoriously enigmatic Russian mind and tries to supply in some fields fresh insights. He tries to analyse the national brand of leg-pull, to define the Prestige Project, to spotlight the Russian's adroitness in awarding to himself implied credit marks as part of his conversational technique. He asks whether the Russians are life-enhancers or life-deniers. How do their emotions and their reasoning faculties interrelate, how do they act in different circumstances. What is their attitude towards country, state, religion and tradition. What is the interrelation between the continuity and change. How do the Soviet and Russian mentalities mix.

This ambitious intention might be only partly estimated as succesful. Only the chapter II "The communication system" in which the author shows the way of Russian's acting in various situations deserves to be appreciated as an original part of his book. But even so, the thesis cannot be accepted without reservation because the author does not bring out the differences between social groups and has a tendency to treat them ahistorically. In the interpretation of the historical background of Russian mind the work does not contribute new ideas and repeats the thesis several times promulgated by many authors. The author quotes memoirs commonly known, sometimes second hand. (Custine - !). He does not use a lot of outstanding books very close to the subject of his interest. (The Spirit of Russia by T. G. Masaryk or The Origin of Modern Russia by J. Kucharzewski). Hingley has left out of account the fact that Russian political thought concerning nationalism has never been original and Russian nationalism has always copied foreign models. Even those things which the Russian wanted to present as possessing an original national character appear after closer investigation as having been copied from abroad. Early South Slav nationalism was a model for Moscow, in the same way as later Moscow Slavophilism garbed in national costume was a copy of German nationalistic theories. The theory of the Third Rome was conceived in Bulgaria in the 14th c. and according to this theory Tirnovo was to be a new Constantinople. Hingley is also mistaken in asserting that the Bolsheviks used only in the 1930'ies nationalistic ideas for propaganda reasons. A shrewed observer B. Russel who visited Russia three years after the revolution was right when he wrote "Throughout the Polish war the Bolsheviks have acquired the support of national feeling and their position in the country has been immensely strengthened". (The Practise and Theory of Bolshevism. London 1921, pp. 33-34.)

In the evaluation of the Russian revolutionary movement Hingley follows the point of view expressed by T. Szamuely in *The Russian Tradition*, London, 1974. Finally the comparison between the Russian attitude towards such important problems as patriotism, the attitude towards the State and authorities, before and after the October Revolu-

tion, seems to be not convincing because the author does not pay enough attention to the enormous social changes from 1917 and to the omnipotence of the Soviet State. As a result of this he compares for example the Table of Ranks by Peter the Great with the bureaucratic system and practices during the ensuing sixty years and the last problem he treats as a specific continuation of the previous one.

As a whole there is a gap between the author's intention and the results of his work.

Emanuel Halicz

OLDTID OG MIDDELALDER

*Peter Ørsted: Romersk historieskrivning. En analyse af en række generelle træk i antik-
kens opfattelse af historiens væsen og formål. København, Gyldendal. 1978. 230 s.*

Som det framgår av den sjuttonhundratalsmässigt sirliga undertiteln syftar Peter Ørstedes bok till att ge den romerska historieskrivningens svar på generella historieteoretiska frågor. Ett ledmotiv i hans framställning är Ciceros ofta återgivna men sällan förstådda uttalande i *De oratore*: »Alla vet, att historiens första lagbud är att inte våga säga något osant, det andra att våga säga sanningen.» En filosofiskt intresserad läsare blir säkert besviken över att det är så få djupsinnigheter att finna i Peter Ørstedes bok. Dette beror inte på att hans framställning skulle vara för oproblematiskt skriven. Felet ligger hos de romerska historieskrivarna, som skrev historia utan att egentligen vara intresserade av teoretiska och metodiska frågor. Med all rätt betonar Peter Ørsted värtalighetens inflytande på den antika historieskrivningen. Den yttre formen och stilistiken var föremål för nästan vetenskapliga undersökningar. Historieskrivarens hopsamlade av material och försök att rekonstruera ett händelseförlopp utgjorde däremot inte något teoretiskt problem.

Föt att ge läsaren ett perspektiv på den romerska historieskrivningen mellan ca. 200 före och ca. 200 efter Kristus tecknar Peter Ørsted i det första kapitlet den socio-kulturella bakgrunden för denna konstart. Endast medlemmar av senatorsklassen eller folk med höga ambitioner skrev historia, och det först efter grundliga studier i retorik. I det följande kapitlet klarlägger Peter Ørsted närmare sambandet mellan historia och retorik. Han går därvid igenom de relativt fåtaliga uttalanden av till synes metodisk karaktär, som återfinnes om historiegenren hos främst Cicero, Quintilianus och – kanske överraskande i detta sammanhang – den grekiske skriftställaren Lukianos.

Den referensram, de romerska historieskrivarna hade, var grekisk. I ett alltför kort avsnitt redogör Peter Ørsted för deras litterära och metodiska förebilder. Herodotos, Thukydidens m. fl. presenteras där ur en romersk eftervärlds synpunkt, vilket inte gör den grekiska historieskrivningen någon större rättvisa. Bl. a. det pragmatiska – nyttobetonade – i Thukydidens framställning tillmäts alltför stor betydelse. Jag har också svårt att hålla med författaren, när han låter Isokrates, den store athenske talaren från 300-talet, stå som portalfigur för den s.k. retoriska historieskrivningen. Som han för resten själv påpekar, är egentligen sambandet mellan Isokrates å ena sidan och Theopompos och Ephoros å den andra ytterst svårt att belägga. Både den retoriska och den tragiska historieskrivningen är hypotetiska efterhandskonstruktioner.

Senrepublikens hävdatecknare hade emellertid också egna traditioner att bygga på, nämligen den romerska annalistiken. I det välskrivna och argumenterande fjärde kapitlet analyserar Peter Ørsted, vad romarna själva menade med ordet »*annales*«. Det, som